

dosarul nr.3ra-467/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (judecătorul: V. Lastavețchi)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecătorii: Iu. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov)

ÎNCHEIERE

8 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Marcela Lefter împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” cu privire la contestarea actului administrativ, restituirea sumei și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 15 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respins apelul declarat de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” și a fost menținută hotărârea din 16 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 11 iunie 2018, Marcela Lefter a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” (în continuare IP „Agenția Servicii Publice”) cu privire la contestarea actului administrativ, restituirea sumei și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în legătură cu schimbarea numelui de familie după înregistrarea căsătoriei, la 16 februarie 2018 a depus la Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” cerere pentru eliberarea pașaportului cetățeanului Republicii Moldova.

Prin comunicare din 14 martie 2018 eliberată de SEAI Centru a fost înștiințată că termenul de examinare a cererii pentru eliberarea pașaportului a fost prelungit cu 30 de zile, cu prescripție de a prezenta hotărârea instanței sau confirmare eliberată de procuror care efectuează urmărirea penală sau de judecător care examinează dosarul penal, că în privința ei nu sunt aplicabile măsuri preventive.

A menționat că la 7 mai 2018 a recepționat înștiințarea IP „Agenția Servicii Publice” nr. 6341 din 10 aprilie 2018 prin care i-a fost respinsă cererea pentru eliberarea pașaportului cetățeanului Republicii Moldova, în baza art. 4 alin. (1⁶) lit. c) din Legea nr. 273-XIII din 9 noiembrie 1994.

Reclamanta consideră ilegală și neîntemeiată respingerea cererii pentru eliberarea pașaportului, din motiv că conform art. 4 din Legea 273-XIII din

9 noiembrie 1994, pașaportul nu poate fi eliberat dacă în cadrul unui proces de urmărire penală sau de judecare a cauzei penale pe teritoriul Republicii Moldova, solicitantul este anunțat în căutare de către organul abilitat sau are aplicată una din măsurile preventive conform Codului de procedura penală.

Totodată reclamanta a menționat, că în februarie 2009 în privința ei a fost intentat un dosar penal în baza art. 264 alin. 3 Cod Penal însă, măsuri preventive nu au fost aplicate.

Reclamanta a afirmat că la 24 aprilie 2018 a depus cerere la IP „Agenția Servicii Publice” conform căreia a solicitat, restituirea sumei de 850,00 de lei achitată pentru eliberarea pașaportului cetățeanului Republicii Moldova, dar răspuns nu a primit.

A solicitat reclamanta Marcela Lefter, să fie recunoscut ilegal răspunsul IP „Agenția Servicii Publice” nr. 6341 din 10 aprilie 2018, restituirea sumei de 850,00 de lei achitată pentru eliberarea pașaportului cetățeanului Republicii Moldova și repararea prejudiciului moral în mărime de 200 000,00 de lei pentru perioada de până în mai 2018, la care se va adăuga câte 20 000,00 de lei pentru fiecare lună, până la emiterea pașaportului solicitat.

Prin hotărârea din 16 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de către Marcela Lefter împotriva IP „Agenția Servicii Publice” cu privire la contestarea actului administrativ, restituirea sumei și repararea prejudiciului moral a fost admisă parțial. A fost anulat actul administrativ „înștiințare” emis de Direcția generală acte de identitate a Departamentului înregistrare și evidență a populației din cadrul Agenției Servicii Publice cu nr. 6341 din 10 aprilie 2018. A fost obligată IP „Agenția Servicii Publice” să-i elibereze Marcelei Lefter, pașaport al cetățeanului Republicii Moldova. A fost obligată IP „Agenția Servicii Publice” să-i restituie Marcelei Lefter, taxa de eliberare a pașaportului în valoare de 850,00 de lei, plătită prin nota nr. 201703002274 din 25 ianuarie 2017. A fost încasată de la IP „Agenția Servicii Publice” în beneficiul Marcelei Lefter cu titlu de compensare a prejudiciului moral, suma în mărime de 2 000,00 de lei.

În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Invocând ilegalitatea acestei hotărâri, la 22 octombrie 2018 și ulterior, la 4 decembrie 2018 IP „Agenția Servicii Publice” a declarat apel solicitând, admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de către Marcela Lefter să fie respinsă.

Prin decizia din 15 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de IP „Agenția Servicii Publice”, fiind menținută hotărârea din 16 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Instanțele de judecată și-au motivat soluția prin faptul că, modul de eliberare a actelor de identitate este reglementat de prevederile art. 4 din Legea privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte. Cu privire la eliberarea actelor, art. 4 alin. (1³) din Legea menționată prevede că actele de identitate se eliberează în temeiul cererii depuse de către solicitant la autoritatea competentă în modul stabilit.

La fel, instanțele de judecată au menționat că doar autoritățile statului sunt competente și în același timp obligate să întreprindă toate măsurile pentru colectarea informației care împiedică eliberarea pașaportului cetățeanului Republicii Moldova, iar această obligație, în nici un caz, nu poate fi pusă în sarcina solicitantului pașaportului.

Instanțele de judecată au stabilit că Marceli Lefter i-a fost cauzat prejudiciul moral or, fiind lipsită de pașaport, reclamantei-apelantei i-a fost încălcat dreptul fundamental la libera circulație, proclamat de art. 27 din Constituție. Iar, suma de 2 000,00 de lei este una echitabilă și suficientă în coraport cu circumstanțele cauzei, asigurând repararea prejudiciului moral cauzat.

Totodată, instanțele ierarhic inferioare au constatat că instituția publică nu a eliberat actele solicitate de reclamantă, prin urmare IP „Agenția Servicii Publice” urmează să-i restituie Marceli Lefter taxa de stat achitată pentru eliberare a pașaportului în valoare de 850,00 de lei.

La fel, au mai reținut ca nota nr. 201703002274 din 25 ianuarie 2017 nu trebuie confundată cu plata pentru eliberarea pașaportului din prezentul litigiu, aceasta fiind efectuată în baza notei nr. 201801012422 din 16 februarie 2018.

La 20 februarie 2019, IP „Agenția Servicii Publice” a depus recurs împotriva deciziei din 15 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată depusă de către Marceli Lefter să fie respinsă.

Pledând pentru admiterea recursului în sensul declarat, recurenta a reiterat motivele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei.

Recurenta IP „Agenția Servicii Publice” a susținut că instanțele ierarhic inferioare au dat apreciere arbitrară probelor prezentate, nu au elucidat și constatat pe deplin circumstanțele relevante cazului, ce a dus la încălcarea drepturilor și intereselor sale.

Recurenta consideră că instanța de apel a interpretat eronat prevederile Legii 273-XIII din 9 noiembrie 1994 cu privire la actele de identitate din sistemul național de pașapoarte. Or, conform informației Serviciului tehnologii informaționale din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, pe numele Marcela Lefter a fost itentată cauza penală.

Totodată a menționat că, IP „Agenția Servicii Publice” nu poate duce răspundere pentru informația prezentată de organul abilitat prin lege, în cazul dat MAI de a deține, prelucra și furniza o astfel de informație.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că, copia deciziei integrale a instanței de apel din 15 ianuarie 2019, a fost expediată participanților la proces la 30 ianuarie 2019 (f.d. 96), însă confirmare privind recepționarea de către recurentă a acesteia la materialele dosarului lipsește.

Astfel, instanța de recurs consideră că IP „Agenția Servicii Publice” s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 20 februarie 2019, în termen.

Examinând temeiurile recursului depus de IP „Agenția Servicii Publice”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronată, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de IP „Agenția Servicii Publice”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumente privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul depus de IP „Agenția Servicii Publice”.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Se declară inadmisibil recursul depus de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu